

دانشکده پرستاری و مامایی

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

طرح دوره پرستاری انکولوژی
برای کارآموزان کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی

تهیه کننده

دکتر علیرضا خاتونی

مشخصات دوره

تعریف دوره

کارآموزی پرستاری انکولوژی، برای دانشجویان ترم سوم کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی، به صورت همزمان با واحد تئوری، ارائه می‌گردد. دروس پیش نیاز این دوره، شامل داروشناسی اختصاصی، پاتوفیزیولوژی، و پایش وضعیت سلامت هستند. در این درس، فراگیران با اتکای به آموخته‌ها، در کلیه مراحل از پیشگیری تا درمان، و بازتوانی سرطانها نقش فعالی داشته و ضمن رعایت نکات مرتبط سلامت در مورد خود، خانواده و کلیه اعضای اجتماع، سطوح پیشگیری از سرطان را به کار ببندد.

محل برگزاری

کارآموزی پرستاری انکولوژی در بخش‌های انکولوژی بیمارستان امام رضا(ع) انجام می‌شود.

طول مدت دوره

طول مدت این دوره ۱۰ روز می‌باشد (یک واحد) که در روزهای دوشنبه الی چهارشنبه تشکیل می‌گردد.

اهداف اصلی دوره

- آشنایی دانشجویان با اپیدمیولوژی سرطانهای شایع در ایران و کرمانشاه
- آشنایی دانشجویان با علل، و پاتوژنز و تظاهرات بالینی سرطانهای شایع در ایران و کرمانشاه
- آشنایی دانشجویان با تدابیر تشخیصی در سرطانهای شایع
- آشنایی دانشجویان با تدابیر پرستاری در بیماران تحت درمان با درمانهای رایج ضد سرطان (شیمی درمانی، جراحی، پرتودرمانی، پیوند مغز استخوان)
- آشنایی دانشجویان با تدابیر حفاظت فردی در برابر رادیوداروها و مواد سایتوتوکسیک
- ارائه آموزشهای لازم به بیمار و خانواده در جهت مراقبت از خود
- توانمندسازی دانشجویان برای مراقبت از بیماران دچار سرطان

برنامه روزانه آموزشی

توضیحات	ساعت	نوع فعالیت
-	۸ - ۹,۳۰	معرفی خویش به استاد و سرپرستار بخش، گرفتن شرح حال از یکی از بیماران (با هماهنگی مربی)
	۹,۳۰ - ۱۰,۱۵	انجام مراقبتهای بالینی با هماهنگی بخش و استاد
در محل بخش و یا کتابخانه	۱۰,۴۰ تا ۱۰,۱۵	تنفس
راند بخش، ارائه کنفرانس، و پرسش و پاسخ در خصوص شرح حال بیماران	۱۱,۳۰ تا ۱۰,۴۰	انجام فعالیت های آموزشی
-	۱۲/۴۰ تا ۱۱,۳۰	انجام مراقبتهای بالینی توسط دانشجو و زیر نظر استاد و بخش
گزارش کار در قالب یک صفحه دستنویس، به استاد تحویل داده شود	۱۲/۴۰ - ۱۳	گزارش کار به استاد

شرح وظایف دانشجویان

- ساعت کارآموزی ۸ صبح الی ۱۳ میباشد.
- از یونیفرم مطابق با مقررات دانشکده استفاده شود.
- همراه داشتن و نصب اتیکت در محل صحیح(سمت چپ سینه)، الزامی است.
- در برخورد با کارکنان بخش، همکاران تیم پزشکی، بیماران، همراهان و اصول اخلاق حرفه‌ای، مدنظر قرار گرفته و رعایت شود.
- کتابچه مربوط به دستورالعملهای مراقبتی، از بخش گرفته شده و مطالعه شود.
- در صورت وجود تناقض میان دستورالعملهای مراقبتی بخش با استانداردهای موجود، موضوع با استاد مطرح شده تا اقدام مقتضی به عمل آید.
- به منظور دستیابی کامل به اهداف دوره، حضور در تمام جلسات کارآموزی، ضرورت دارد.
- تعداد غیبت موجه، شامل یک جلسه به ازای هر یک واحد می‌باشد. در صورت غیبت بیش از حد مجاز، دانشجو تجدید دوره می‌شود.
- در هنگام حضور در بخش، به ویژه در بالین بیماران و ایستگاه پرستاری، استفاده از تلفن همراه، تبلت و مجاز نمی‌باشد.
- بدون هماهنگی با بخش و استاد، از انجام هرگونه مداخله پرستاری، خودداری شود.
- در هنگام ارائه مراقبتهای پرستاری به بیماران، نهایت تلاش برای حفظ حریم خصوصی و قلمرو بیماران، به کار رود.
- کلیه مراقبتهای به عمل آمده، بایستی بر اساس اصول استاندارد و با هماهنگی پرستار مربوطه، در پرونده بیمار ثبت گردد.
- در تمامی جلسات، به همراه داشتن تکالیف محوله بر روی فلش و سی دی الزامی است.

محتوای آموزشی

با عنایت به این‌که شایع‌ترین سرطان‌های موجود در کرمانشاه شامل سرطان پوست، مری، معده، روده کوچک و بزرگ، پستان، خون (انواع لوسمی)، و عقده‌های لنفاوی (مولتیپل میلوما، هوچکین) هستند و با توجه به محدودیت دوره، عناوین آموزشی بر اساس بیماریهای مزبور تهیه شده است. بدیهی است در صورت مواجهه با سایر انواع سرطان به ویژه انواع نادر و یا کمیاب، بر حسب صلاحدید استاد و یا درخواست دانشجویان، امکان گنجاندن آنها در محتوای مزبور وجود دارد.

عناوین آموزشی دوره

- اپیدمیولوژی سرطانهای شایع در ایران و کرمانشاه، شامل پوست، مری، معده، روده کوچک و بزرگ، پستان، خون (انواع لوسمی)، و عقده‌های لنفاوی (مولتیپل میلوما، هوچکین)
- اپیدمیولوژی، پاتوژنز، اتیولوژی، تظاهرات بالینی، روش‌های تشخیصی، تدابیر درمانی، مراقبتهای پرستاری، و سرطانهای شایع در ایران و کرمانشاه
- اصول ارزیابی بیمار مبتلا به سرطان
- تدابیر حفاظت فردی در برابر رادیوداروها و مواد سایتوتوکسیک
- اهم موارد مورد نیاز بیماران و همراهان آنها جهت مراقبت از خود در منزل

اهداف رفتاری

متناسب با اهداف آموزشی، اهداف رفتاری در سه حیطه تقسیم بندی شده اند:

۱. کلیات سرطانهای شایع شامل اپیدمیولوژی، علل، پاتوژنز، تظاهرات بالینی، تشخیص، درمان، مراقبتهای پرستاری، آموزش به بیمار، و پیشگیری
۲. آزمونهای تشخیصی
۳. تدابیر درمانی

۱-۱- کلیات سرطان‌های شایع

در پایان دوره آموزشی از دانشجویان انتظار می‌رود که بتوانند در خصوص هر یک از سرطانهای پوست، مری، معده، روده کوچک و بزرگ، خون(انواع لوسمی)، پستان، و عقده‌های لنفاوی(مولتیپل میلوما، هوچکین) به اهداف زیر دست بیابند:

۱. بتوانند بیماران را به درستی ارزیابی کرده و شرح حال کاملی از آنها بگیرند.
۲. اپیدمیولوژی سرطان مربوطه را با تاکید بر ایران بیان کنند.
۳. اتیولوژی سرطان مربوطه را بیان کنند.
۴. پاتوژنز سرطان مربوطه را شرح دهند.
۵. تظاهرات بالینی سرطان مربوطه را بیان کنند.
۶. راه‌های تشخیص سرطان مربوطه را بیان کنند.
۷. تدابیر درمانی سرطان مربوطه را بیان کنند.
۸. تشخیص‌های پرستاری در خصوص سرطان مربوطه را بیان کنند.
۹. مراقبت‌های پرستاری در خصوص سرطان مربوطه را بیان کنند.
۱۰. در خصوص سرطان مربوطه، راه‌های پیشگیری را بیان کنند.
۱۱. نیازهای جسمی، روحی و روانی بیماران را شناسایی کرده و در خصوص رفع یا کاهش آن‌ها اقدامات مقتضی را با هماهنگی بخش و استاد انجام دهند.

۱-۲- آزمونهای تشخیصی

در پایان دوره آموزشی از دانشجویان انتظار می‌رود که در خصوص آزمون‌های شایع تشخیصی در انواع سرطان بتوانند به اهداف زیر دست بیابند:

۱. در خصوص نمونه‌برداری و آسپیراسیون مغز استخوان، اندیکاسیون، آمادگی‌های لازم، وسایل لازم، مراقبت‌های پرستاری، عوارض، و نیازهای آموزشی بیمار، را بیان کنند.
۲. در خصوص انواع پرتونگاری ساده(شکم، قفسه سینه، و...)، توموگرافی کامپیوتری، MRI اندیکاسیون، به آمادگی‌های لازم، مراقبت‌های پرستاری مربوطه، و نیازهای آموزشی بیمار، اشاره کنند.
۳. در خصوص گسترش خون محیطی(PBS) اندیکاسیون، آمادگیهای لازم، وسایل لازم، مراقبت‌های پرستاری، عوارض، و نیازهای آموزشی بیمار، را بیان کنند.

۴. در خصوص انواع آندوسکوپی (فوقانی و تحتانی) اندیکاسیون، آمادگیهای لازم، وسایل لازم، مراقبتهای پرستاری، عوارض، و نیازهای آموزشی بیمار، را بیان کنند.

۵. در خصوص بیوپسی از مناطق مختلف (کلیه، کبد، پوست و...) اندیکاسیون، آمادگیهای لازم، وسایل لازم، مراقبتهای پرستاری، عوارض، و نیازهای آموزشی بیمار، را بیان کنند.

۱-۳. تدابیر درمانی

در پایان دوره آموزشی از دانشجویان انتظار می‌رود که در خصوص تدابیر درمانی (جراحی، شیمی درمانی، رادیوتراپی) انواع سرطان بتوانند به اهداف زیر دست بیابند:

۱-۳-۱. شیمی درمانی

۱. مکانیسم عمل داروهای شیمی درمانی را بیان کنند.
۲. طبقه بندی داروهای شیمی درمانی را بیان کنند.
۳. موارد استفاده داروهای شیمی درمانی را بیان کنند.
۴. نحوه آماده سازی و تجویز داروهای شیمی درمانی را بیان کنند.
۵. مخاطرات داروهای شیمی درمانی را بیان کنند.
۶. تدابیر حفاظت شخصی در خصوص داروهای شیمی درمانی را بیان کنند.
۷. تشخیص های شایع پرستاری در بیماران تحت درمان با داروهای شیمی درمانی را بیان کنند.
۸. تدابیر پرستاری در بیماران دریافت کننده داروهای شیمی درمانی را بیان کنند.
۹. آموزش های لازم را به بیماران شیمی درمانی بدهند.

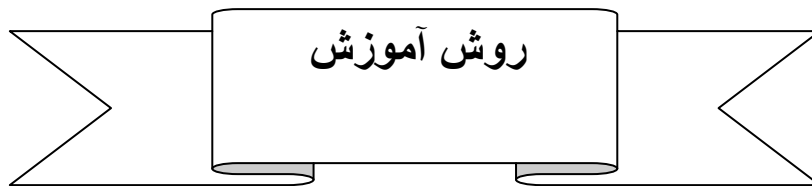
۱-۳-۲. رادیوتراپی

۱۰. مکانیسم عمل رادیوتراپی را بیان کنند.
۱۱. موارد استفاده رادیوتراپی را بیان کنند.
۱۲. نحوه آماده سازی بیمار را جهت انجام رادیوتراپی بیان کنند.
۱۳. مخاطرات رادیوتراپی را بیان کنند.
۱۴. تدابیر حفاظت شخصی در خصوص رادیوتراپی را بیان کنند.
۱۵. تشخیص های شایع پرستاری در بیماران تحت رادیوتراپی را بیان کنند.
۱۶. تدابیر پرستاری در بیماران تحت رادیوتراپی را بیان کنند.

۱۷. آموزش‌های لازم را به بیماران تحت رادیوتراپی بدهند.

۳-۳-۱. جراحی

۱. اندیکاسیون انجام جراحی در بیماران سرطانی را بیان کنند.
۲. انواع شایع جراحی‌های مورد استفاده در درمان قطعی سرطان را بیان کنند.
۳. انواع شایع جراحی‌های مورد استفاده جهت درمان تسکینی سرطان را بیان کنند.
۴. نحوه آماده‌سازی بیمار برای انجام جراحی در نواحی مختلف را بیان کنند.
۵. عوارض موضعی و عمومی جراحی بر حسب محل عمل، را بیان کنند.
۶. تشخیص‌های شایع پرستاری در بیماران تحت جراحی در نواحی مختلف را بیان کنند.
۷. تدابیر پرستاری در بیماران تحت جراحی در نواحی مختلف را بیان کنند.
۸. آموزش‌های لازم را به بیماران تحت جراحی در نواحی مختلف ارائه دهند.

۱. در این دوره آموزشی، تمرکز اصلی بر روی دانشجو بوده و نقش اصلی در یادگیری بر عهده وی است. اهم روش‌های آموزشی مورد استفاده شامل سخنرانی، بحث گروهی، و پرسش و پاسخ هستند و در این میان، بر اهمیت پیگیری تکالیف محوله، به منظور Self-learning تاکید می‌شود.

تکالیف دانشجویان

۱. ارائه کتبی و شفاهی دو گزارش از مددجویان مبتلا به اختلالات انکولوژیک که با استفاده از الگوی اورم، ارزیابی شده اند. جهت ارائه مطالب از نرم افزار word و PowerPoint استفاده شود.
۲. تهیه و ارائه یک پمفلت با موضوع آموزش به بیمار در خصوص یکی از بیماری‌های رایج بخش
۳. پیگیری، تهیه و ارائه به موقع تکالیفی که در هر روز به دانشجو محول می‌شود.

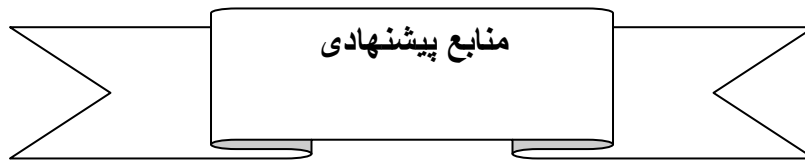
ارزشیابی

معیارهای ارزیابی بر اساس موارد زیر هستند:

موارد	نمره	توضیح
حضور فعال و منظم	۲	عدم وجود تاخیر در ورود به بخش و نیز غیبت موجه یا غیرموجه
پیگیری تکالیف روزانه	۷	در پایان دوره، تکالیف در قالب CD ارائه شوند
ارائه کتبی و شفاهی دو گزارش بر اساس الگوی اورم	۱۱	در پایان دوره، تکالیف در قالب CD ارائه شوند. در قالب word و powerpoint باشد. برطبق چک لیست پیوست، ارزیابی صورت میگیرد.

چک لیست ارزشیابی

میزان امتیاز				گویه ها	ردیف
زیاد	متوسط	کم	خیر		
۱	۰/۷۵	۰/۵	۰		
				کامل بودن شرح حال اخذ شده	۱
				انجام مناسب معاینات بالینی	۲
				تعیین درست نیازهای مراقبت از خود عمومی	۳
				تعیین درست نیازهای مراقبت از خود تکاملی	۴
				تعیین درست نیازهای مراقبت از خود "انحراف از سلامتی"	۵
				تعیین درست توان مراقبت از خود فردي	۶
				تعیین درست توان مراقبت از خود وابسته	۷
				تعیین اهداف پرستاری متناسب با نیازهای بیمار	۸
				تعیین سیستم پرستاری متناسب با بیمار	۹
				تهیه برنامه خود مراقبتی	۱۰
				کامل بودن برنامه خود مراقبتی	۱۱

۱. Neighbors, M. Marek, JF. Green, CJ. Manahan, FD.(Last edition). Phipps' Medical-Surgical Nursing. Philadelphia: Mosby
۲. Kearney, N. Richardson, A.(Last edition). "Nursing patients with cancer: principles and practice". Edinburgh: Elsevier
۳. Bare, BG. And Hinkle, JL.(Last edition). Brunner & Suddarths' Textbook of Medical-Surgical Nursing". Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
۴. Otto, SE. (Last edition). Oncology Nursing". St. Louis: Mosby
۵. Kemp, C.(Last edition). "Terminal Illness: A guide to nursing care". Philadelphia: Lippincott
۶. Wilkers, GM. & Ades, TB. (Last edition). "Patient Education guide to oncology drugs". Jones & Bartlett Publishers

۷. پارسا یکتا، زهره؛ خاتونی، علیرضا. راهنمای درمان وریدی. تهران: نشر جامعه نگر، ۱۳۸۸

۸. سایر کتب، مقالات، و سایتهای مرتبط با پرستاری انکولوژی

مدرس: دکتر علیرضا خاتونی

مدیر گروه: خانم پروین عباسی

مسئول EDO: دکتر امیر جلالی